

'The best job of my life'

In gesprek met 'Mister Corgi': ontwerper Marcel R. Van Cleemput

Tekst en foto's:
Ivo Hendriks

Marcel R. Van Cleemput signeert de nieuwe editie van het Corgiboek.

Gedurende 28 jaar was de nu 84-jarige Marcel R. Van Cleemput hoofd van de ontwerpafdeling van Corgi, een droomjob. Verleden jaar verscheen 'The New Great Book of Corgi 1956-2010', een herziene versie van Van Cleemputs 'The Great Book of Corgi 1956-1983'.

Ik ontmoette Van Cleemput voor het eerst in november 2010 op de miniatuurautobeurs in Sandown, waar hij zijn nieuwe boek presenteerde. Van Cleemput werd voortdurend door verzamelaars bedankt voor de schitterende modellen en het plezier dat hij hen jarenlang bezorgde. We spraken af voor een uitgebreide babbel, later bij hem thuis.

Op een schitterende februaridag reden we naar het landelijke Great Brington bij Northampton. Het lieflijke dorpje maakt deel uit van het landgoed

Op de sofa bij Marcel thuis, met het indrukwekkende knipsel-fotoboek boordevol historische documenten.

Marcel R. Van Cleemput met knipselboek.

Althorp van de familie Spencer, waar lady Diana begraven ligt. Het weerzien was hartelijk. De familie Van Cleemput heeft Belgisch-Nederlandse roots. Marcel is nog steeds Fransman in hart en nieren; het gesprek zal dan ook wisselen tussen Engels en Frans. Marcells vader, een uitvinder-ontwerper-ingenieur, verhuisde in 1935 met zijn familie naar Groot-Brittannië om voor een Frans textielbedrijf een nieuwe fabriek in te richten in Marsden. Marcel ging er naar school en na enkele jobs als ontwerper voor diverse bedrijven kwam hij op 1 januari 1954 bij Mettoy in dienst. Hij kreeg de job waar elk kind van droomt: hij werd ... speelgoedontwerper. Al snel krom hij in het bedrijf op tot hoofd van de ontwerpafdeling van Corgi, een merknaam van Mettoy die Dinky Toys het leven moeilijk moest maken. Dinky Toys was al jaren een gevestigde naam in de speelgoedwereld. De ontwerpafdeling van Corgi was in Northampton gevestigd, de productieafdeling in Swansea. Daar werkten in de glorie dagen ruim 8000 arbeiders. De fabrieken konden in oppervlakte vergeleken worden met een fabriek van 1:1 automobielen. Meer dan 7000 onderdeeljes werden er vervaardigd en geassembleerd tot de juweeltjes die nu in menige verzameling pronken. Daar hij verantwoordelijk was voor elk aspect van de productielijn, pendelde Marcel regelmatig tussen beide steden.

Jubileumeditie Ford Consul.

Het eerste model dat hij tekende, was de Ford Consul. Het model werd heruitgebracht in een luxe editie bij het vijftigjarig jubileum van Corgi. Tot de teloorgang van Mettoy in 1983 was Marcel betrokken bij elk model dat werd uitgebracht. De Chitty Chitty Bang Bang, de Batmobile, de Beatle's Yellow Submarine en de Bond auto's zijn modellen die elke Corgi-fanaat kent.

In 1983/84 kwam een einde aan wat hij noemt 'The best job of my life.' Mettoy sukkelde al jaren met financiële problemen. Het management wilde de ontwerpafdeling overhevelen naar Swansea, maar niemand van de afdeling bleek bereid hierop in te gaan. Marcel werd werkloos en richtte zijn eigen ontwerpbedrijf Acorn Technical Design Services op. Verschillende ex-medewerkers gingen voor hem werken en Acorn zou een aantal jaren voor Mettoy projecten uitwerken.

De drie verschillende uitgaven van 'The Great Book of Corgi'.

New Cavendish Books vroeg Van Cleemput de geschiedenis van Corgi neer te schrijven. Het werd een lijvig boek met 512 pagina's. De modellen worden uitvoerig beschreven en ook de productie-aantallen worden genoemd. Deze versie heeft een aparte omslag. Er bestaat een gelimiteerde uitgave in een box met daarin een dubbeldekker. In 2001 is het boek opnieuw uitgebracht. Geen extra omslag meer, de afbeelding was nu geïntegreerd in de kaft. Met deze uitgave werd een handig naslagwerkje geleverd waarin elk model met datum, kleur en kenmerken is beschreven. Corgi plande voor enkele jaren een voortzetting van het verhaal, met opnieuw een verzamelmodel in een box. De overname van het bedrijf door Hornby maakte een einde aan het project. Marcel R. Van Cleemput werd gevraagd zijn oorspronkelijke boek aan te vullen tot 2010. De eerste duizend exemplaren van het nieuwe boek zijn inmiddels uitverkocht, hiervan werden driehonderd exemplaren gesigneerd. New Cavendish Books plant een nieuwe druk.

Topmodellen uit het Corgi gamma.

Wat was de oorzaak van de teloorgang van zo'n bekende producent? Marcel noemt diverse oorzaken:

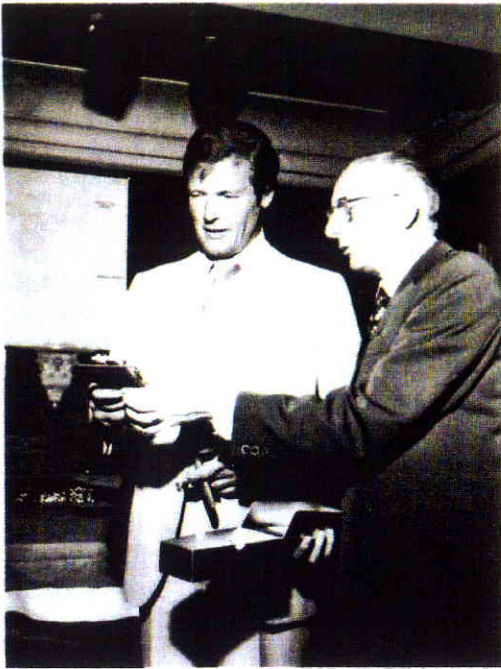
- Mettoy trachtte het speelgoedgamma te zeer te diversifiëren om zo aan de vraag van heel uiteenlopend speelgoed tegemoet te komen.
- Er was een verschuiving in de samenstelling van de bevolking. De naoorlogse jaren kenden een babyboom, met een grote vraag en grote productieaantallen tot gevolg. Een model dat in minder dan 100.000 exemplaren werd gemaakt, gold als slecht. Vanaf 500.000 stuks was het prima, bij meer dan een miljoen was het een schitterend ontwerp. De verkoopaantallen van sommige modellen logen er niet om. Van nr. 261, de James Bond Aston Martin DB5, werden er aanvankelijk al 3.974.000 verkocht, later werd de vijf miljoen overschreden. Van nr. 267, de Batmobile, gingen maar liefst 4.907.000 exemplaren over de toonbank. Aantallen waarvan huidige producenten alleen maar kunnen dromen. Het huidige Corgi (Hornby) management is tevreden als er 1200 exemplaren kunnen worden verkocht. Door de daling van het aantal kinderen liep de verkoop verder terug.
- Andere problemen waren de recessie en de sterkere competitie uit het Verre Oosten.
- De opkomst van video- en computerspelletjes droeg ook bij tot de 'buy-out' in 1984 van de Corgi Toys Company Limited.
- De problemen van Corgi van de afgelopen jaren waren vooral het gevolg van overproductie van verschillende modellen.

Marcel verbaast zich nog steeds over het enorme aantal modellen dat je op een beurs aantreft. Onmogelijk te volgen voor een verzamelaar. Vroeger wisten kinderen precies wanneer een nieuw model in de winkel werd verwacht. Er werd gespaard voor dat maandelijkse model. Elk nieuw model werd gekocht, of het nu een personenauto of een vrachtwagen was - als het maar een Corgi was. Nu is dat niet mogelijk door die diversiteit. Je hebt verzamelaars van vrachtwagens, hulpdiensten, racewagens ... De huidige modellen verschillen volgens Marcel enorm van de modellen die hij ontwierp. Nu is het geen speelgoed meer, maar een verzamelobject dat netjes in de vitrine belandt en dient als decoratie- of verzamelobject.

Verzamel je zelf ook modellen? Van Cleemput: "Een afspraak was dat ik van elk model vanaf het begin tenminste één exemplaar kreeg. Enkele jaren geleden verkocht ik een groot deel van mijn

collectie, zo'n negenhonderd exemplaren, aan een bedrijf in Northampton voor £ 7.500 (€ 9.000). Er werd zelfs een expositieruimte voor gebouwd. Drie jaar later werden ze aan een verzamelaar in Zwitserland verkocht voor £ 55.000 (€ 66.000). Die verkocht ze door voor meer dan £ 250.000 (€ 300.000)." De overgebleven tachtig modellen liet Marcel veilen bij Sotheby's. Ze brachten £ 55.000 (€ 66.000) op. Sommigen zouden er wanhopig van geworden zijn, maar Marcel houdt er wonderwel een positieve kijk aan over. "Ik zou er immers nooit toe gekomen zijn, opnieuw aan het boek te werken", zegt hij.

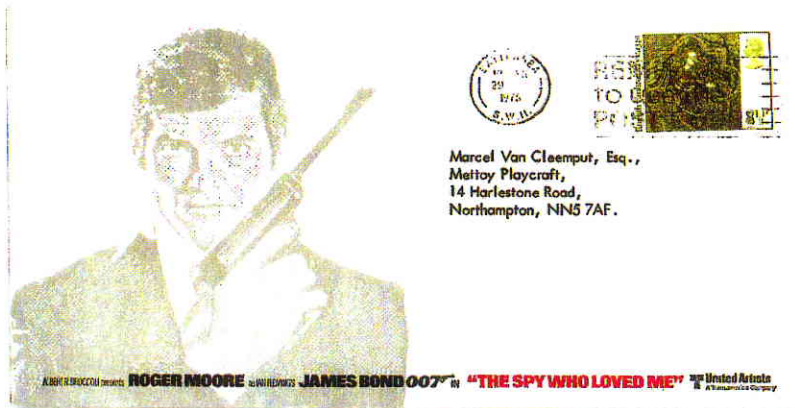
Waar houdt je nu je beste herinneringen aan over? "Zeker aan de ontwikkeling van de diverse Bondmodellen. Bij de ontwikkeling van het eerste model, de Aston Martin DB5, was tijd het grote probleem. Oorspronkelijk was het niet de bedoeling geweest om dit model te produceren. Zelfs toen de eerste foto's in kranten verschenen, reageerde het management niet. Totdat uiteindelijk bleek dat een geweldige respons werd verwacht op de film. Er volgde een helse tijd om het model in productie te krijgen. Tussen de goedkeuring voor productie en het verschijnen van een model liggen immers negen tot achttien maanden. De DB5 van Goldfinger bevatte niet minder dan 28 verschillende onderdelen. Er werd zelfs een testbank ontworpen om de werking van het

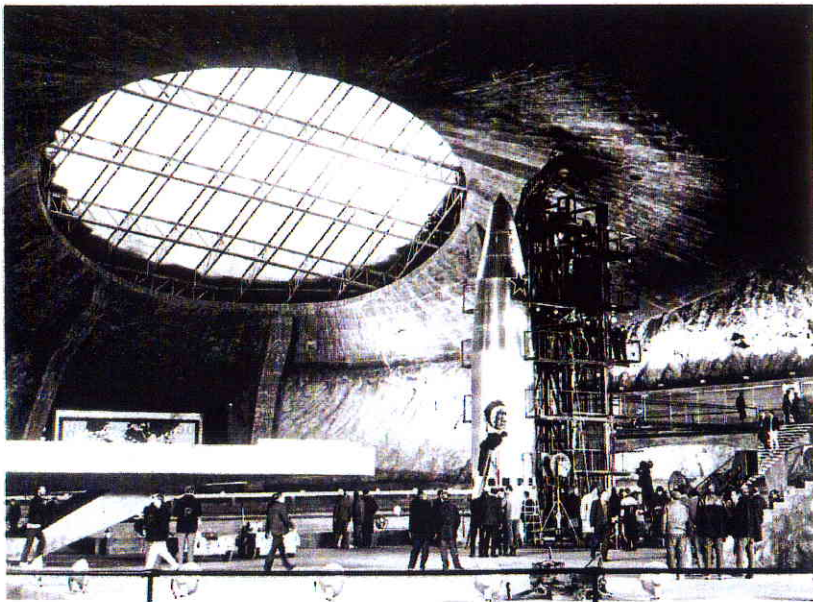
Roger Moore keurt het model van de Lotus Esprit.

schietsstoelmechanisme te onderzoeken. In het boek staat een afbeelding met de teller op 20.410 bewegingen. Tijdens de zeven weken voor Kerstmis werden reeds 750.000 exemplaren verkocht. We konden de vraag niet bijhouden en er ontstonden wachtlijsten. Wie er het meeste naar uitkeek, de kinderen of de vaders?"

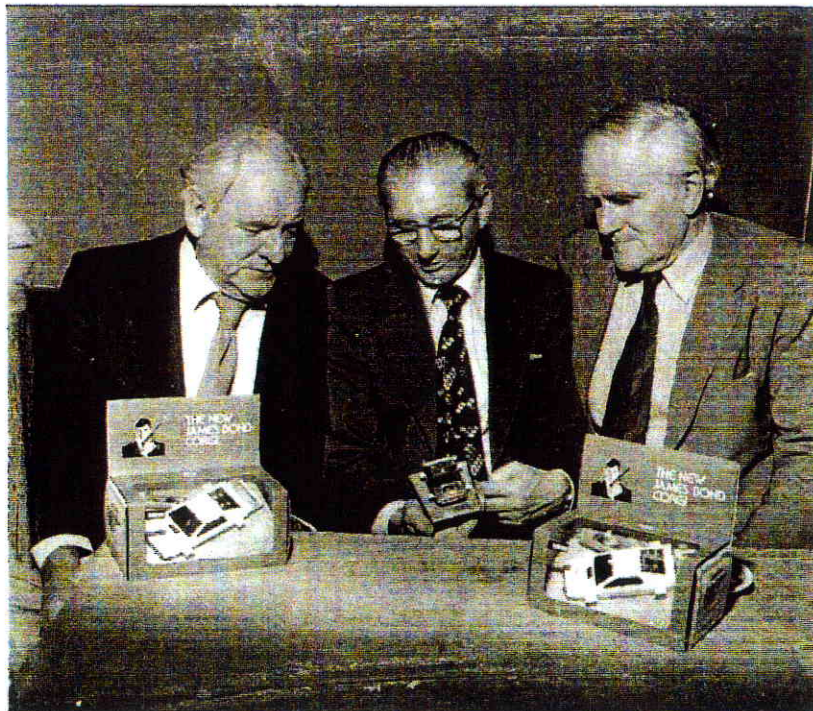
"Ik kwam met regelmaat over de vloer bij de Pinewoodstudio's. Zo kreeg ik voor de lancering van 'The spy who loved me' in 1976 een telefoontje van Cubby Broccoli om een vergadering bij te wonen over een verdere samenwerking. De opnamen met de Lotus Esprit zouden spoedig van start gaan. Men wilde een model lanceren op de dag dat de film in première zou gaan. Er restten ons nog elf maanden. Ze toonden me het storyboard en vertelden over de gadgets en wat de Lotus specifiek in de film zou uitvoeren. Mijnen droppen en effectief onder water gaan, was voor ons uitgesloten. Toen ze me vertelden over intrekbare vinnen en raketten die werden afgevuurd, wist ik dat er een mogelijkheid in zat. Ik verliet de vergadering, gewapend met het script en op de terugweg begon ik al tijdens het rijden op het stuurwiel ruwe schetsen te tekenen van het mechanisme. Het grote probleem was, dat in het platte model nauwelijks plaats was voor het mechanische. Ook dit probleem werd opgelost en het model werd een succes met een verkoop van meer dan 1,5 miljoen exemplaren. Voor een Corgi promotie kreeg ik de Lotus Esprit zelfs eens mee naar huis. Tot groot plezier van de kinderen uit ons dorp. Ik begon de acteurs vrij goed te kennen, werd uitgenodigd op de filmsets en de premières. Dankzij Corgi had ik een fascinerend leven, kwam ik in contact met de filmwereld, ontmoette ik leden van de koninklijke familie, adel en sportmensen. Ik leerde mensen uit het circus kennen bij de productie van het Franse Jean Richard en het Britse Chipperfield's circus. Bijna in al mijn onderhandelingen met autoproducenten, de race- en filmwereld en anderen werden de overeenkomsten met een handdruk geregeld. Brieven voor bevestiging kwamen er niet aan te pas. Iets wat vandaag de dag niet meer mogelijk zou zijn." •

Briefomslag 'The spy who loved me'.

Filmset 'You Only Live Twice', gefotografeerd door Marcel R. Van Cleemput.

Marcel R. Van Cleemput

Perslancering van de Lotus Esprit met Bernard Lee en Q (Desmond Llewelyn).